

FIIA 3/2012

COMMENT

Katri Pynnöniemi
Tutkija
Ulkopoliittinen instituutti
Suomenkielinen käännös: Juha Mäkinen

Putinin suunnitelmat kärsivät uskottavuuden puutteesta > Presidentiksi palaava Vladimir Putin kirjoittaa paljon mutta sanoo kovin vähän

Pääministeri Vladimir Putin on hahmotellut suunnitelmiaan Venäjän tulevaisuutta varten vaalien alla julkaistuissa lehtiartikkeleissa. Todellinen ongelma ei kuitenkaan ole se, mitä Venäjällä pitäisi tehdä, vaan se, miten tavoitteet saavutetaan. Tähän kysymykseen Putin ei tarjoa vastausta.

Yleisen käsityksen mukaan Venäjällä eletään jo uusien sääntöjen mukaan – kukaan tosin ei osaa sanoa tarkasti, mitä nuo säännöt pitävät sisällään.

Hyvänä esimerkkinä käy niin kutsuttu Putin-suunnitelma, Putinin puheenvuoroista koottu tekstivalikoima, joka toimi vuoden 2008 presidentinvaalien epävirallisena vaaliohjelmana. Ani harva on varsinaisesti lukenut suunnitelmaa, mutta kaikki muistavat kyllä vaalimainokset, jotka neljä vuotta sitten hallitsivat maisemaa niin pienissä kylissä kuin suurkaupungeissa.

Tällä kertaa Putin on esitelty suunnitelmiaan äänestäjille julkaisemalla tammi- ja helmikuun aikana sarjan artikkeleita Venäjän tärkeimmissä sanomalehdissä. Putinin odotetaan voittavan 4. maaliskuuta järjestettävät presidentinvaalit selvästi. Hänen kannaltaan vaalissa ei olekaan kyse kilpailusta presidentinvirasta, vaan hänen tulevan presidenttikautensa oikeutuksesta. Lehtikirjoittelu ei tietenkään ole sama asia kuin vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien järjestäminen. Antautumalla julkiseen keskusteluun muuallakin kuin valtiollisessa televisiossa Putin haluaa viestiä olevansa valmis palaamaan valtion johtoon – ja, mikä tärkeämpää, vakuuttaa, että hänellä on tarjota ratkaisuja Venäjän tulevaisuuden haasteisiin.

Ensimmäinen kirjoitus julkaistiin 16. tammikuuta *Izvestija*-lehdessä, ja siinä Putin hahmotteli Venäjän lähivuosien riskejä ja haasteita. Seuraavaksi hän otti käsittelyyn etnisyysskysymykset *Nezavisimaja Gazeta* -lehdessä 23. tammikuuta. Kolmas teksti julkaistiin *Vedomostissa* 30. tammikuuta, ja siinä Putin listasi keskeisiä linjauksia uudesta talouspolitiikasta. *Kommersantissa* 6. helmikuuta julkaistu neljäs artikkeli esitteli Putinin ajatuksia demokradiasta ja hallinnosta. Sitä seurasi sosiaalipoliittinen katsaus 13. helmikuuta *Komsomolskaja Pravdassa*. Kuu-des artikkeli ilmestyi 20. helmikuuta *Rossiiskaja Gazetassa* ja keskittyi armeijan uudistuksiin ja asehankintoihin. Viimeisin kirjoitus julkaistiin 27. helmikuuta *Moskovskie Novosti* -lehdessä, ja sen aiheena olivat Venäjän ulkopoliittiset intressit.

Kaikissa artikkeleissaan Putin esittää perinteisen venäläisen kysymyksen: mitä on tehtävä? Vastauksena siihen hän käy läpi erilaisia teemoja ja antaa kymmeniä konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Hän ehdottaa esimerkiksi köyhyyden poistamista vuosikymmenen loppuun mennessä, 25 miljoonan uuden innovaatioperustaisen työpaikan luomista ja korkean teknologian tuotteiden viennin kaksinkertaistamista. Lisäksi valtion tulisi ratkaista

esikoulujen ja päiväkotien jonotusongelmat, turvata edullisten asuntojen saatavuus suurissa kaupungeissa, houkutella maahan ammattitaitoisia työntekijöitä ja kääntää laskeva väestökehitys taas nousuun. Kauksi lopuksi Venäjän sotatoteutukselle pitäisi antaa uutta pontta ja siitä pitäisi tehdä uuden innovaatiotalouden veturi vuoteen 2020 mennessä.

Yksikään Putinin aivoituksista ei ole synnyttänyt suuria uutisia. Kaikki tietävät muutenkin, mitä Venäjällä pitäisi tehdä; varsinainen kysymys on siinä, miten päämäärät saavutetaan. Tähän haasteeseen Putinin kirjoitukset tarjoavat vain epäsuoria vastauksia.

Putin näyttää kirjoituksillaan reagoivan Venäjällä meneillään olevaan poliittiseen kriisiin. Hän ei kuitenkaan sano mitään, minkä voisi tulkita myönnytyksenä oppositiolle. Lähinnä hän pyrkii esittäytymään johtajana, joka ymmärtää muutoksen tarpeen ja on halukas käynnistämään uudistuksia eri alueilla – mutta joka myös määrittelee uudistusten tahdin eikä suostu neuvottelemaan siitä.

Putin mainitsee esimerkiksi puolueiden ja presidenttiehdokkaiden rekisteröintiä sekä kuvernöörien suoraan vaalia koskevat aloitteet, jotka presidentti Dmitri Medvedev toi julki viime vuoden lopulla, ”tärkeinä osina” pyrkimyksessä uudistaa maan

Käyntiosoite
Ulkopoliittinen instituutti
Kruunuvuorenkatu 4 00160 Helsinki
Postiosoite
Ulkopoliittinen instituutti
PL 400 00161 Helsinki
Puhelin
+358 (0)9 432 7000
Fax
+358 (0)9 432 7799

www.fiia.fi

Ulkopoliittinen instituutti on eduskunnan yhteydessä toimiva, riippumaton tutkimuslaitos. Instituutti tuottaa korkeatasoista tutkimusta, joka tukee poliittista päätöksentekoa ja avointa keskustelua niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Instituutin julkaisut käyvät läpi sisäisen editointiprosessin, mutta julkaistavat näkemykset ovat kirjoittajien omia.

poliittista ilmapiiriä. Putin vaikuttaa kuitenkin olevan vakuuttunut, että ilman ”erityismekanismien” luomista politiikka surkastuu demokration irvikuvaksi ja silkaksi ilveilyksi. Konkreettisesti nämä erityismekanismit tarkoittaisivat ”kaikilla hallinnon tasoilla käytävää laajaa keskustelua koskien lakeja, päätöksiä ja hankkeita”, johon kaikkien kansalaisten odotetaan osallistuvan internetin kautta. Tämän ”verkko-demokratian” toivotaan auttavan viranomaisia tekemään viisaita päätöksiä ja varmistavan sen, että paikalliset ja alueelliset viranomaiset toimivat alueidensa parhaaksi.

Toistaiseksi Putinin vaaliruletti ei kuitenkaan ole innostanut Venäjän luovaa luokkaa. Käsitys nöyrisestä ja passiivisesta alamaiskansalaisesta kun alkaa olla jo aikansa elänyt. Vedomosti-lehden yleisönosastolla eräs kirjoittaja totesikin, että vaikka kansalaiset yhä luottavat Putiniin, he eivät enää kuuntele häntä. Poliittisia suuntaviivoja piirtäessään Putin tuntuu käyvän aivan toista keskustelua kuin hänen yleisönsä. Hän viittaa ”sekasortoiseen 1990-lukuun” mutta ei sano mitään siitä, mikä on mennyt pieleen 2000-luvulla. Venäjän julkisessa keskustelussa puolestaan 1990-luvun kokemukset eivät juuri ole esillä, vaan maan nykytilaa vertaillaan joko

finanssikriisiä edeltävään aikaan tai ulkomaihin.

Tässä juuri on ongelman ydin. Vaikka Putinin kirjoitukset heijastavat muuttuvaa poliittista tilannetta, Putinilla on tarjota vain samoja vanhoja ratkaisuja. Kansalaisten enemmistö haluaa jotakin muuta: ennustettavuutta, oikeudenmukaisuutta – eikä ainakaan vanhojen virheiden toistamista, vaikka vallanpitäjät kutsuisivatkin sitä ”vakaudeksi”.